

opgemerkt, een analyse van dergelijke werken te maken; bij het doorbladeren valt het op, dat de lezer of gebruiker, wil hij zich met vrucht van dit vademecum bedienen, zijn geneeskundige bibliotheek goed in orde dient te hebben, teneinde de voor hem minder duidelijke termen daarin op te zoeken, van een goed werkend electrotherapeutisch instrumentarium moet zijn voorzien, en zeer voorzichtig moet zijn in de keus der hem „in Hülle und Fülle” aangeboden receptenformules. Het best geslaagde gedeelte van het boek vormen de voornamelijk in de tropen voorkomende ziekten: malaria, febris flava, dysenterie, beri-beri, enz., terwijl ook de syphilis uitvoerig is behandeld. Daartegenover zijn vele zenuwziekten van belangrijken aard alleen in hoofdlijnen aangegeven.

Ook nu zal het werkje menig medicus en dokter djawa voldoen.

ZEEHUISEN.

INGEZONDEN.

HET ARNHEMSCHE ZIEKENFONDS-VRAAGSTUK.

Geachte Redactie!

Na het belangrijke referaat van Dr. PINKHOF, waaraan door U een voorname plaats in het laatste nummer van ons *Tijdschrift* werd afgestaan, mag ik zeker verwachten, dat de volgende ophelderingen mijnerzijds als ingezonden stukje een plaatsje mogen vinden. Hier bestaat natuurlijk geen enkele reden om met den door mij gebezigten, trouwens voor elken eenigermate ingewijde doorzichtigen schuilnaam te onderteekenen.

Het is met het publiceeren van een concept-reglement voor een ziekenfonds uitsluitend mijn streven geweest om een poging te doen tot oplossing van de moeilijkheden, die zich bij bijna elk ziekenfonds voordoen. Bij die poging heb ik met niemand ruggespraak gehouden, allermint met een vereeniging. Aan een vereeniging had ik mijn steun toegezegd tot oprichting van een eigen ziekenfonds, wat zij m. i. terecht als een voorwerp van zorg voor elke werklieden-organisatie beschouwde. Het ontwerpen van mijn concept en de publiceering daarvan met de twee voorafgaande consideransen, gingen geheel buiten die vereeniging om. Had die vereeniging nu geheeten, bijv.: Afdeling Arnhem van het Alg. Ned. Werkliedenverbond, dan zou een van hardnekkig vooroordeel en vooringenomenheid getuigende opvatting vooreerst al niet hier vasten voet hebben gekregen. Maar tevens had ik mij voorgesteld, dat het publiceeren van de door mij voorgestane gronddenkbeelden voor de inrichting van een ziekenfonds, vooral door de collega's zou worden opgevat als een daad te goeder trouw. Door den geachten referent in dit *Tijdschrift* werd dan ook hoogst welwillend in het nummer van 25 Augustus *kwaads* en

goeds in het voorgestelde opgemerkt. Waarom hetzelfde nu alleen kwaads zou behelzen, is mij niet recht duidelijk.

Hoe dan ook, de zaak had het volgende verloop. De betreffende werkliedenvereniging richtte een verzoek tot de leden van den Geneeskundigen Kring te Arnhem; bij dat verzoek werd het door den ondergeteekende gepubliceerde ontwerp aangehaald. Daarom verzocht de vergadering haar Secretaris om in zijn antwoord namens den Kring toezending van dit ontwerp aan alle leden te vragen. Ik heb toen het concept-reglement in zijn geheel laten herdrukken, zooals het was, en, van eenige commentaren, gevolg van de reeds van her- en derwaarts tot mij gekomen opmerkingen, voorzien, aan mijn medeleden van den Kring, te Arnhem gevestigd, doen toekomen.

Inmiddels is gebleken, dat verscheidene werkliedenverenigingen reeds dadelijk op den voorgestelden grondslag zouden willen medegaan, vooral ook omdat aan het verlangen van vele contribueerenden aan het bestaande groote ziekenfonds hier ter stede om mede zitting in het bestuur te hebben, niet werd voldaan. Er werd een commissie gevormd, die zich eenige adviseerende leden assumeerde; een van deze, een uitstekend rechtsgeleerde, houdt zich op het oogenblik met het ontwerpen van statuten, met inachtneming van de door mij voorgestelde grondslagen, maar volstrekt onafhankelijk van de redactie, enz. van mijn concept bezig. De statuten voor dat nieuwe Arnh. coöperatief ziekenfonds zullen natuurlijk aan de goedkeuring der medici worden onderworpen; natuurlijk zullen de medici hun verhouding tot dat ziekenfonds regelen op een voet, die met de eer en de waardigheid van den geneeskundigen stand niet in strijd is; even natuurlijk zullen daarbij de vele uitstekende opmerkingen van Dr. PINKHOF en anderen ter harte genomen worden. Het lijkt mij zeer waarschijnlijk, dat de nieuwe regeling eerlijker en rechtvaardiger voor alle partijen zal zijn, dan de gewijzigde van het oude groote ziekenfonds; ook dat zij in de praktijk zeer goed zal voldoen. Bovendien zal zij aan die oude, eerbiedwaardige instelling geen schade doen; nog minder zal haar bestaan voor de medici gevaar opleveren, want indien het blijkt dat de zaak niet uitvoerbaar is (hetgeen eerst het geval kan zijn na een zekeren proeftijd), dan kan men de proefneming zonder schade voor wie dan ook staken. En al ware de nieuwe regeling van de oude bus de best mogelijke, dan kan men toch nooit a priori afkeuren, ontkennen of verhinderen, dat werkliedenverenigingen, elk voor zich of gezamenlijk, een nieuw ziekenfonds oprichten. En ten slotte wil ondergeteekende gaarne pertinent verklaren, dat hij een der laatsten zal zijn om ooit weer opnieuw busdokter te worden; en de eerste om dan weer te bedanken, zoodra het blijkt dat de bus in quaestie evenveel onwaardigs en onredelijks voor den medicus oplevert als die waaraan hij verbonden is geweest, vóór de reglementswijziging die nu in staat van intreding is.

Arnhem, 9 December 1900.

VAN GORKOM.

Geachte Redactie!

In November j.l. werd door het Hoofdbestuur van den Nieuw-Malthusienschen Bond een circulaire verspreid onder de leden van de Nederl.